Dosarul nr. 4r-1032/24 Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
4-23047947-02-4r-06032024 Judecător: Lupașco Lilia

**D E C I Z I E**

25 martie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru
Având în componența sa:
Președintele ședinței de judecată Cecan Silvia
Judecătorii Budeci Vitalie și Băbălău Denis

a judecat, în lipsa participanților la proces, în ordine de recurs, recursul agentului constatator din cadrul Inspectoratului Național de Securitate Publică, Calancea Victor declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-1942/2023 din 31 ianuarie 2024, la cauza contravențională, la contestația lui Ciobanu Mihail, a.n. *****, IDNP ***** împotriva procesului - verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI05902919 și a deciziei de sancționare din 07.03.2023, emise de agentul constatator din cadrul INSP al IGP, Calancea Victor, în baza art. 236 alin. (2) din Codul contravențional.

***Procedura de citare a părților a fost îndeplinită.***

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar şi a argumentelor prezentate în ședința de judecată, -

**A C O N S T A T A T:**

1. La data de 07.03.2023, agentul constatator din cadrul INSP al IGP, Calancea Victor a întocmit procesul - verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI05902919 și a emis asupra cauzei contravenționale decizia prin care cet. Ciobanu Mihail, în baza art. 236 alin. (2) din Codul contravențional, a fost sancționat cu amendă în mărime de 18 (optsprezece) unități convenționale, ceea ce constituie 900 (nouă sute) lei MD, fiind reținut în sarcina acestuia că, la 07.03.2023 ora 17:55, a condus mijlocul de transport de model „Toyota” cu n/î *****, cu viteza de 71 km/h, depășind limita de viteză pe segmentul dat de drum de 50 km/h.
2. Nefiind de acord cu procesul - verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI05902919 și decizia de aplicare a sancțiunii contravenționale pe semnele contravenției prevăzute de art. 236 alin. (2) din Codul contravențional, Ciobanu Mihail, la 20.03.2023 a depus contestație, solicitând anularea procesului - verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI05902919 și deciziei de sancționare din 07.03.2023.

3. În motivarea contestației a indicat că, la data de 07.03.2023 într-adevăr se afla la volanul automobilului de model Toyota Land Cruiser. La un anumit moment a fost somat de către agentul constatator să se oprească, iar după i s-a cerut să prezinte actele.

4. A explicat că, agentul constatator i s-a adresat cu un ton ofensator, l-a acostat verbal în mod jignitor, iar după ce i-a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție, i s-a cerut să semneze procesul, condiționându-i-se cu restituirea actelor. Și-a manifestat dezacordul și a făcut mențiune în procesul-verbal cu privire la contravenție, deoarece nu există faptul contravenției.

5. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-1942/2023 din 31 ianuarie 2024, s-a admis contestația cet. Ciobanu Mihail împotriva procesului - verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI05902919 și a deciziei de sancționare din 07.03.2023, emisă de agentul constatator din cadrul INSP al IGP, Calancea Victor în baza art. 236 alin. (2) din Codul contravențional. S-a anulat procesul - verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI05902919 și decizia de sancționare din 07.03.2023, emisă de agentul constatator din cadrul INSP al IGP, Calancea Victor, în baza art. 236 alin. (2) din Codul contravențional. S-a încetat procesul contravențional pornit în privința cet. Ciobanu Mihail învinuită de săvârșirea contravenției prevăzută de art. 236 alin. (2) din Codul contravențional, pe motiv că nu există faptul contravenției.

6. Împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-1942/2023 din 31 ianuarie 2024, agentul constatator din cadrul Inspectoratului Național de Securitate Publică, Calancea Victor a declarat recurs, solicitând examinarea recursului și adoptarea unei decizii privind casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu remiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată.

7. În motivarea recursului, reiterând prevederile art. art. 374 alin. (2), 385, 425, 440, 442 din Codul contravențional invocă, că la constatarea încălcărilor pentru care se prevede sancțiunea privării de dreptul de a conduce mijloace de transport, agentul constatator pornește procesul contravențional, cu întocmirea actelor procesuale și desfășoară activitatea, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției. Astfel că, în baza probelor acumulate, care servesc la constatarea existenței contravenției, la identificarea făptuitorului, agentul constatator întocmește procesul-verbal cu privire la contravenție, întemeindu-și acțiunile pe probele acumulate, care constituie temei de remitere a cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă.

8. În contextul normelor pre citate în context consideră necesar de statuat faptul că agentul constatator a respectat normele procesuale și materiale expuse, totodată a prezentat probele acumulate în cadrul dosarului contravențional intentat împotriva cet. Ciobanu Mihail.

9. În conformitate cu prevederile art.468 alin. (4) din Codul contravențional, *recursul este însoţit de dovada de plată a taxei de timbru în mărimea prevăzută de Legea taxei de stat nr.213/2023. În cazul dat, dispoziţiile art.448 alin.(9) şi (10) se aplică în modul corespunzător.*

10. Potrivit art. 5 coroborat cu pct. 1.8 din anexa nr. 2 din Legea taxei de timbru nr. 213 din 31.07.2013, *se scutesc de taxa de stat şi de taxa de timbru Ministerul Afacerilor*

*Interne, autoritățile administrative şi instituţiile deconcentrate ale acestuia, Serviciul Fiscal de Stat şi Centrul Naţional Anticorupţie.*

11. Conform art.471 alin. (1)-(2) din Codul contravențional, *recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților. Instanța de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinței.*

12. Colegiul, ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziţiei generale din art. 471 alin.(1) din Codul contravenţional, a procedat la examinarea cauzei contravenționale fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

13. Contravenientul nu a formulat referință la cererea de recurs înaintată de agentul constatator.

14. *Analizând şi apreciind motivele invocate în recurs, în cumul cu materialele cauzei penale şi prevederile legale pertinente, Colegiul conchide că, recursul declarat este fondat şi pasibil de a fi admis, cu casarea hotărârii instanței de fond şi remiterea cauzei la rejudecare, din următoarele considerente.*

15. Colegiul penal reiterează că, instanța de recurs dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art.33-35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.

16. De asemenea, instanța de recurs reiterează că, în conformitate cu prevederilor art.458 alin. (1) din Codul contravențional, *lit. a) caracterul veridic al contravenţiei imputate; lit. b) existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei; lit. c) vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional; lit. d) existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante; lit. e) necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale; lit. f) alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei,* iar instanța de recurs urmează în acest context să verifice dacă instanța de fond a respectat aceste condiții ce duc la legalitatea și temeinicia hotărârii emise.

17. În temeiul prevederilor art.462 alin. (1) din Codul contravențional, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată.*

18. Cu titlu de principiu, instanța de recurs relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală”, în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

19. Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei*, hotărâre din 01.02.2005, §35 și *Anghel contra României*, hotărâre din 04.10.2007, §52, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

20. Cu titlu de principiu, instanța de recurs subliniază cu referire la legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție că, procesul-verbal de constatare şi sancţionare a contravenţiei este un act administrativ cu caracter individual şi se va bucura de prezumţia de veridicitate aplicabilă actelor administrative, în măsura în care a fost întocmit legal. După cum rezultă din analiza de mai sus, procesul-verbal a fost întocmit cu respectarea tuturor dispoziţiilor legale, astfel încât consemnările făcute de către agentul constatator în cuprinsul acestuia referitoare la situaţia de fapt beneficiază de prezumţia de veridicitate, prezumţie simplă care poate fi răsturnată prin orice mijloc de probă.

21. Cu referire la acest aspect, instanța de recurs consideră necesar de a face referire la punctul 38 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 32 din 29 noiembrie 2018 privind excepţia de neconstituţionalitate a articolelor 445 și 461 din Codul contravențional, potrivit căruia ”*Procesul-verbal cu privire la contravenție este un act administrativ, care emană de la o autoritate publică, dotată cu competența de a constata și de a sancționa faptele contravenționale, se bucură de prezumțiile de legalitate, de autenticitate și de veridicitate. De asemenea, acesta este executoriu. Astfel, Curtea admite că pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii de efecte juridice, redactarea lui trebuie să respecte o anumită formă ad validitatem, trebuind realizate toate exigențele de fond și de formă*”.

22. Colegiul conchide stabilește cu certitudine faptul că, la etapa constatării faptei contravenționale de către agentul constatator, careva erori procesuale, care ar atrage după sine nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, nu au fost admise. Cu privire la legalitatea și corectitudinea întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenție, instanța de recurs reține că prima instanța s-a expus pe faptul dat, astfel nu s-a identificat careva elementele ce ar duce la nulitatea actului de constatare.

23. În altă ordine de idei, conform prevederilor art.8 alin.(2) din Codul contravențional, *este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.*

24. În temeiul prevederilor art.10 din Codul contravențional, *constituie contravenție fapta - acțiunea sau inacțiunea - ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârşită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod și este pasibilă de sancțiune contravențională. Fapta prejudiciabilă constituie temeiul real al răspunderii contravenționale și se manifestă sub două forme prin intenție sau din imprudență.*

25. În corespundere cu prevederile art. 440 alin. (1) din Codul contravențional, *constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.*

26. Conform prevederilor art. 442 alin. (1) din Codul contravențional, *procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și*

*se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate în prezența făptuitorului sau în absența lui.*

27. Astfel, calificarea faptei constituie stabilirea caracterului acesteia, încadrarea în textul de lege care o prevede și o sancționează și determinarea în fapta comisă, a condițiilor cerute de norma de incriminare pentru existența acestei fapte.

28. Verificând legalitatea, obiectivitatea și corectitudinea hotărârii contestate, în raport cu motivele invocate de recurent, Colegiul constată că, deși prima instanță și-a întemeiat concluzia și apreciază circumstanțele de fapt a cauzei prin prisma normelor legale care statuează că, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cât și cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante, aceasta a emis o hotărâre care nu este clară și temeinică, fiind contrară normelor legale ce guvernează speța dedusă judecății.

29. În fapt, prin procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI05902919 din 07.03.2023, încheiat de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției, Calancea Victor, cet. Ciobanu Mihail se învinuiește în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 236 alin. (2) din Codul contravenţional, fiind reținut în sarcina acestuia că, ”la 07.03.2023 ora 17:55, a condus mijlocul de transport de model „Toyota” cu n/î *****, cu viteza de 71 km/h, depășind limita de viteză pe segmentul dat de drum de 50 km/h.”.

30. Art. 236 alin. (2) din Codul contravențional stabilește că, *depășirea vitezei de circulație stabilite pe sectorul respectiv de drum de la 20 la 40 km/oră se sancționează cu amendă de la 18 la 24 de unități convenționale cu aplicarea a 4 puncte de penalizare.*

31. Astfel, analizând materialele cauzei contravenționale, în coroborare cu normele de drept pertinente, Colegiul conchide că, instanța de fond nu a dat o apreciere cumulului de probe și nu a ținut cont de cerințele art.457-458 din Codul contravențional, care prevăd examinarea contravenției sub toate aspectele, complet și obiectiv, clarificând circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

32. Din perspectiva Convenției Europene a Drepturilor Omului, faptele contravenționale pot intra în domeniul penal, în sensul autonom european. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale.

33. Colegiul atestă că, prima instanță a examinat cauza contravențională unilateral, neglijând faptul că, potrivit actelor cauzei se constată că, Ciobanu Mihail, ”la 07.03.2023 ora 17:55, a condus mijlocul de transport de model „Toyota” cu n/î *****, cu viteza de 71 km/h, depășind limita de viteză pe segmentul dat de drum de 50 km/h”, fapta contravențională prevăzută de art. 236 alin. (2) din Codul contravențional, ori în acest sens nu a fost supus aprecierii corespunzătoare înscrisurile anexe a procesului-verbal cu privire la contravenție și anume fișierul TRUCAM privind măsurarea limitelor de viteze în privința autovehiculului cu numărul de înmatriculare „*****”.

34. În aceeași ordine de idei, Colegiul apreciază critic alegațiile fondului cu privire la faptul că, din planșa fotografică anexată nu se percepe numărul și modelul automobilului, precum și cine anume s-a aflat la volan, or, din conținutul contestației formulate de contravenientul Ciobanu Mihail rezultă cert că, ultimul la data de 07.03.2023 cu adevărat se afla la volanul automobilului de model Toyota Land Cruiser, pe care o posedă și o folosește, fapt reiterat de către contravenient în contestația depusă.

35. Instanța de recurs consideră că instanța de fond a încetat procesul contravențional cu privire la contravenție din motive formale, fără a ține cont de toate circumstanțele cauzei, or, la materialele cauzei sunt anexate procesul-verbal cu privire la contravenție din 07.03.2023 precum și înregistrarea fotografică a încălcării imputate lui Ciobanu Mihail, circumstanțe ignorate de instanță.

36. În consecință, Colegiul accentuează că, prima instanță a examinat cauza în mod unilateral, fără a da o apreciere obiectivă probelor din dosar, adică prezenței sau lipsei probelor anexate la materialele cauzei pentru confirmarea vinovăției contravenientului.

37. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat că astfel de prezumții sunt admisibile doar în măsura în care sunt rezonabile, nu prezumă lucruri dificile sau imposibil de probat și pot fi răsturnate de către persoana interesată *(Salabiaku contra Franței, 07.10.1998, §27)*.

38. În acest context, relevante sunt dezideratele din Hotărârea Curții Constituționale nr.02 din 22.11.2018, §65, în care Curtea a reținut în jurisprudența sa că sistemul de sancționare al statului trebuie să funcționeze de o asemenea manieră încât cei vulnerabili, i.e. victimele actelor de violență, să fie convinși că sistemul judiciar va reacționa împotriva ilegalităților comise față de ei și nu le va tolera sau nu îi va lăsa pe făptuitori nepedepsiți. Dacă nu s-ar putea stabili o pedeapsă din cauza reglementării deficitare a legii, scopul legii contravenționale nu ar fi atins, fapt care ar alimenta scepticismul public la adresa sistemului judiciar.

39. În această ordine de idei, reieșind din raționamentele expuse, instanța de recurs consideră că, instanța de fond în mod nejustificat și pripit a purces la anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și încetarea procesului contravențional, în lipsa unei examinări complete și obiective, iar la emiterea hotărârii nu a dat deplină importanță prevederilor art.462 alin.(4) din Codul contravențional. Prin urmare, rezultă că, în hotărâre nu sunt analizate probele pe care instanța își întemeiază soluția, nu s-a făcut o analiză multilaterală și coerentă a tuturor probelor din materialul contravențional prezentat, legătura între ele, nefiind motivată concluzia instanței în ce privește acceptarea unor probe, și respectiv, respingerea altora.

40. Aceste fapte constituie o neglijare a prevederilor art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, întrucât, Convenția impune obligația oricărei instanțe de a indica suficient de clar motivele pe care s-a sprijinit. Această exigență, care contribuie la garantarea respectării principiului bunei administrări a justiției, nu poate fi întotdeauna înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat pentru fiecare argument al părților. Instanțele naționale sunt obligate să-și motiveze deciziile, ceea ce nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument, dar ca o obligație de a se pronunța asupra problemelor cele mai importante ridicate în speță (cauza *Ruiz Torija și*

*Hiro Balani împotriva Spaniei, hotărârea din 09.12.1994, sau Grigore Vlasia Vasilescu împotriva României, hotărârea din 06.06.2006).*

41. Se mai subliniază că, CtEDO, în speța *Luka contra României* a evidențiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părțile au fost ascultate și să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției. Altfel spus, art.6 îi atribuie „instanței" obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument *(Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, pct.19-20, pct.59 și 61).* Curtea evidențiază că trebuie să se țină seama de relevanța și incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei *(Jahnke și Lenoble împotriva Franței (dec.), nr.40490/98 și Dima împotriva României, 16.11.2006).*

42. Din interpretarea art.6 al CEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

43. Elucidarea tuturor împrejurărilor menționate are o mare importanță la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanța de judecată nu a efectuat, prin ce au fost ignorate normele dreptului procedural și dreptul la un proces echitabil, care neapărat servește drept temei pentru anularea hotărârii atacate și remiterea cauzei la o nouă examinare, în aceiași judecătorie, în alt complet de judecată.

44. Așadar, instanța de fond nu a examinat cauza sub toate aspectele, în mod complet și obiectiv, fără a clarifica circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, fiind necesară administrarea de probe suplimentare, astfel că, Colegiul admite cererea de recurs, casează hotărârea contestată și dispune rejudecarea cauzei în primă instanță, de către un alt complet de judecată.

45. Conducându-se de prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit. c), 474 din Codul contravențional, Colegiul penal al Curții de Apel Centru, -

**D E C I D E :**

Admite recursul declarat de agentul constatator din cadrul Inspectoratului Național de Securitate Publică, Calancea Victor împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-1942/2023 din 31 ianuarie 2024, casează această hotărâre şi remite cauza la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: Cecan Silvia

Judecător Budeci Vitalie

Judecător Băbălău Denis